

Vergadering: 4 november 2014
Agendanummer: 5a
Status: Informerend
Portefeuillehouder: H. Blok
Behandelend ambtenaar Harry Schaaphok, 0595-447721
E-mail: gemeente@winsum.nl (t.a.v. Harry Schaaphok)

Aan de gemeenteraad,

Onderwerp:

Aanbiedingsbrief begroting 2015

Voorgestelde besluit:

Voorgesteld wordt:

- 1 de begroting 2015 vast te stellen;
- 2 de begroting 2015 te wijzigen voor de mutaties voortvloeiende uit de september-circulaire;
- 3 een incidenteel budget beschikbaar te stellen voor de organisatie van bevrijdingsfeesten per kern tot een totaalbedrag van € 16.000 en dit bedrag in mindering te brengen op het begrotingssaldo 2015;
- 4 in 2015 een incidenteel budget beschikbaar te stellen van € 15.000 voor evenementen ter promotie van de gemeente Winsum en dit bedrag in mindering te brengen op het begrotingssaldo 2015;
- 5 een incidenteel budget beschikbaar te stellen voor begeleiding / implementatie wijk-/dorpsbudgetten in het jaar 2015 tot een bedrag van € 30.000;
- 6 een incidenteel budget beschikbaar te stellen van € 100.000 voor extra personele inzet op het terrein van de decentralisaties;
- 7 de onder besluitpunt 5 en 6 genoemde bedragen te dekken door een onttrekking aan de algemene reserve;
- 8 kennis te nemen van de risico's voortvloeiende uit de decentralisaties;
- 9 kennis te nemen van de voorlopige lijst van projecten.

Inleiding:

Bijgaand ontvangt u de concept-begroting 2015. In deze begroting hebben we ons gebaseerd op de besluitvorming van uw raad met inbegrip van de kadernota 2014. Met gepaste trots presenteren we u deze begroting die meerjarig in alle jaarschijven (ruim) sluitend is, met behoud van voorzieningen en continuering van het huidig beleid. We realiseren ons dat dit in deze tijd niet vanzelfsprekend is. Anderzijds beseffen we ook weldegelijk de (financiële) onzekerheid en risico's van deze tijd en dan met name met het oog op de aanstaande decentralisaties. Dit maakt ons extra alert en voorzichtig. Dat neemt niet weg dat we nog steeds ook ambitieus zijn getuige ons collegeprogramma.

We zijn bezig met een aantal haalbaarheidsvraagstukken naar nieuwe ambitieuze projecten. Dat blijven we doen in de wetenschap dat we in een onzekere tijd opereren en de gemeente Winsum financieel gezond moet blijven. Dit aspect nemen we dan ook mee in de diverse haalbaarheidsonderzoeken. En er komt een moment dat we integraal keuzes moeten maken en prioriteiten moeten stellen. We komen daar verderop in de brief op terug.

Uitgangssituatie

Alvorens in te gaan op de uitkomsten van de begroting 2015 gaan we nog even terug naar de situatie zoals die was na de behandeling van de kadernota 2014 in uw raad.

Onderstaand hiervan een financieel overzicht:

Omschrijving	Bedrag begrotingspositie			
	2015	2016	2017	2018
Saldo begrotingspositie Kadernota 2014	65.943	100.999	141.385	108.810
Invloed diverse afwijkingen	28.000	8.206	-5.353	-11.705
Begrotingsresultaat voor invoering Sept.-circ.	93.943	109.205	136.032	97.105

Na het opstellen van de concept-begroting 2015 is in de jaren 2015 en 2016 sprake van een licht positieve afwijking, terwijl in de jaren 2017 en 2018 sprake is van een licht negatieve afwijking ten opzichte van de bedragen zoals die waren berekend na vaststelling van de kadernota 2014.

Deze afwijkingen zijn een gevolg van een aantal nieuwe berekeningen ten behoeve van de begroting 2015 ten gevolge van bijv. personeelskosten, kapitaallasten, bijdragen gemeenschappelijke regelingen en als gevolg van een aantal egalisaties.

Bij de personeelskosten voor 2015 is rekening gehouden met het gesloten principe-akkoord voor de nieuwe cao voor gemeentepersoneel. De hieruit voortvloeiende meerkosten zijn gedekt door de opgenomen stelpost hiervoor te verlagen. In de kadernota 2014 was deze stelpost prijsstijgingen 2015 opgenomen voor een bedrag van € 175.165, maar in de concept-begroting is deze raming verlaagd naar € 122.928.

September-circulaire

Accressen

De accressen 2014 en 2015 worden ten opzichte van de mei-circulaire 2014 neerwaarts bijgesteld met respectievelijk € 25 en € 85 miljoen. Vanaf 2016 worden de accressen positief bijgesteld met € 106, € 6 en € 42 miljoen. De bedragen werken telkens structureel door.

Ondanks de mutaties houden alle jaren nog wel een positief accrespercentage. Onze stelpost prijsstijgingen 2015 daalt door deze verlaging in 2015 verder naar € 43.707.

Sociaal Domein

Het wetsvoorstel voor instelling van het deelfonds sociaal domein wordt ingetrokken. Dat heeft tot gevolg dat de bestedingsverplichting komt te vervallen. In de plaats van het deelfonds komt een integratie-uitkering.

Ten opzichte van de mei-circulaire 2014 muteert het macrobudget met enkele miljoenen (los van een correctie van € 91 miljoen bij de Wmo die in mei al op individueel gemeenteniveau is verwerkt). Toch kan de nieuwe integratie-uitkering per gemeente wijzigen door het verversen van basisgegevens.

Voor de Wmo is afgelopen zomer een objectief verdeelmodel samengesteld.

De nieuwe bedragen per gemeente zijn wel al bekend, maar nog niet cijfermatig verwerkt in deze circulaire. De voorlopige uitkomsten geven een nadelige invloed voor Winsum van € 5,- per inwoner (per jaar). De invoering zal vanaf 2016 fasegewijs geschieden. De vormgeving is nog onderwerp van bestuurlijk overleg.

Groot onderhoud aan het verdeelstelsel

Het ministerie BZK heeft van de herverdeeleeffecten en de bijbehorende suppletie-uitkering een herberekening gemaakt ten opzichte van de mei-circulaire 2014. Als gevolg hiervan wordt de uitkeringsfactor aangepast in de overgang van het oude naar het nieuwe model (2014 naar 2015). De gevolgen voor Winsum zijn licht positief.

Integratie-uitkering Wmo (met name huishoudelijke hulp).

Uit documenten is op te maken dat een korting wordt doorgevoerd van € 610 miljoen, te splitsen in € 465 miljoen in 2015 en € 145 miljoen in 2016. Vreemd genoeg wordt de tweede tranche niet verwerkt in deze en de vorige circulaire. In de onderstaande berekeningen hebben wij dat wel gedaan door hiervoor een aanname te doen. Bij de mei-circulaire 2015 kunnen de cijfers iets anders komen te liggen, maar een afwijking van 5% is ons inziens beter dan een afwijking van 100%.

Decentralisatie-uitkeringen

Voor de jaren 2015 en 2016 wordt een nieuwe regeling in het leven geroepen genaamd Huishoudelijke hulp toelage, bedoeld om zoveel mogelijk volwaardige werkgelegenheid te behouden. De cijfers daarvan worden pas bij de december-circulaire bekend gemaakt, nadat gemeenten aanvragen hebben ingediend. De BMWEDAL gemeenten hebben ook een aanvraag ingediend.

Als we de september-circulaire financieel vertalen zien we het volgende beeld:

Invloed September-circulaire Omschrijving	Bedrag begrotingspositie			
	2015	2016	2017	2018
Werkelijke saldi concept-begroting 2015	93.943	109.205	136.032	97.105
Gevolgen September-circulaire				
Ontwikkeling uitkeringsbasis	26.408	79.039	149.884	195.023
Stelpost prijsstijgingen	-79.221	0	8.817	35.459
Taakmutatie Wmo-uitkering	-10.171	-139.422	-142.076	-142.076
Decentralisatie AWBZ naar Wmo	-12.570	-5.125	0	
Decentralisatie Participatiewet	12.726	12.282	14.973	15.088
Decentralisatie Jeugdzorg	0	-18.730	0	-24.317
Groot onderhoud gemeentefonds	8.802	8.782	8.817	8.865
Kleine verschillen	-5.075	-1.163	-6.957	-1.619
Mutatie Algemene uitkering	-59.101	-64.337	33.458	86.423
Correctie Taakmutaties				
Correctie stelpost prijsstijgingen	79.221	0	-8.817	-35.459
Aanpassing ramingen Wmo	10.171	139.422	142.076	142.076
Budgetneutraal AWBZ naar Wmo	12.570	5.125	0	0
Budgetneutraal Participatiewet	-12.726	-12.282	-14.973	-15.088
Budgetneutraal Jeugdzorg	0	18.730	0	24.317
Totaal correcties taakmutaties	89.236	150.995	118.286	115.846
Invloed Sept-circulaire op Begroting	30.135	86.658	151.744	202.269
Begrotingsresultaat na invoering Sept.-circ.	124.078	195.863	287.776	299.374

In de tabel beginnen we met de stand zoals die in de primaire begroting 2015 is opgenomen. De cijfermatige effecten van de circulaire zijn voor de jaren 2015 en 2016 negatief, maar voor de jaren 2017 en 2018 positief. In deze effecten zijn echter ook een aantal mutaties opgenomen die, volgens de huidige afspraken, gevolgen hebben voor lastenramingen; het betreft taakmutaties.

In 2015 is sprake van een lagere raming voor loon- en prijsstijgingen. Deze correctie op de algemene uitkering compenseren wij door onze stelpost loon- en prijsstijgingen met hetzelfde bedrag te verlagen. Dezelfde bewegingen zien we ook bij de andere taakmutaties. Mutaties in het gemeentefonds worden tegengesteld gemuteerd op onze uitgavenramingen. Hierdoor verlopen de taakmutaties budgettair neutraal in onze begroting.

Het is dan wel de vraag of onze ramingen nog van voldoende omvang zijn om de bijbehorende taken te kunnen uitvoeren. Onderstaand zullen wij in het onderdeel decentralisaties hierop nader ingaan.

Decentralisaties

Dat de decentralisaties met kortingen naar de gemeenten zouden gaan was al bekend. Of en hoe we die kortingen kunnen opvangen wordt een hele uitdaging. Voor de Wmo 2015 en de Jeugdzorg zijn contractafspraken gemaakt met de zorgaanbieders. Hierbij zijn de kortingen zoveel mogelijk bij de aanbieders neergelegd. Risico lopen we met name bij de persoonsgebonden budgetten voor zowel de Wmo 2015 als de Jeugdzorg. Daarnaast is in de verdelingsmodellen van het rijk gerekend met 3% uitvoeringskosten. Dat percentage hebben we overgenomen. Onzeker is of dit voldoende zal zijn.

Toch is ervoor gekozen de decentralisaties budgetneutraal op te nemen in de begroting. Het risico is meegenomen in de paragraaf weerstandsvermogen. Hieronder wordt per decentralisatie aangegeven waar de risico's liggen en is geprobeerd de omvang van het bedrag te analyseren.

Wmo-2015

Per 1 januari 2015 worden gemeenten verantwoordelijk voor nieuwe taken in het kader van de Wmo 2015. Het betreft taken uit de AWBZ zoals begeleiding en kortdurend verblijf. Voor huidige cliënten is sprake van overgangsrecht. Met 22 van de 23 gemeenten in de provincie Groningen is een gezamenlijk traject ingezet met de huidige gecontracteerde aanbieders om afspraken te maken over de continuïteit van zorg in natura in 2015. Hierbij wordt 2015 als overgangsjaar gezien. Naast het bieden van continuïteit moet in 2015 een geleidelijke overgang plaatsvinden naar een nieuwe ondersteuningsvorm. In 2015 moet opnieuw worden aanbesteed. Ook dan blijft de vraag of dat binnen de budgetten kan.

Specificatie budget Wmo-2015		Bedum	De Marne	Eemsmond	Winsum	BMWE
Budget nieuwe taken gemeenten	100%	1.362.211	1.699.765	3.897.021	1.855.277	8.814.274
aanv. budget wtcg en cer	10,1%	136.983	170.927	391.881	186.565	886.356
budget sociale wijkteams	0,5%	6.342	7.913	18.143	8.637	41.035
budget onderst. mantelzorgers	3,3%	44.393	55.393	126.999	60.461	287.245
budget uitgaven doventolk	0,4%	5.073	6.331	14.514	6.910	32.828
aanvullend uitvoeringsbudget	2,0%	26.636	33.236	76.199	36.277	172.347
begeleiding, kortd. verblijf, PV, etc.	83,9%	1.142.785	1.425.965	3.269.285	1.556.427	7.394.463
Inloop GGZ	1,40%	15.999	19.964	45.770	21.790	103.522
Clientondersteuning MEE		<u>102.412</u>	<u>143.170</u>	<u>204.567</u>	<u>156.103</u>	606.252
Subtotaal voor cont. arrangement		1.024.374	1.262.832	3.018.948	1.378.534	6.684.688
Inschatting eigen bijdrage	5%	<u>51.219</u>	<u>63.142</u>	<u>150.947</u>	<u>68.927</u>	<u>334.234</u>
Budget continuïteit arrangement		1.075.593	1.325.973	3.169.896	1.447.461	7.018.923
Uitvoeringskosten gemeente	3%	32.268	39.779	95.097	43.424	210.568
Transformatiekosten gemeente	5%	<u>53.780</u>	<u>66.299</u>	<u>158.495</u>	<u>72.373</u>	<u>350.946</u>
Budget directe zorg		989.545	1.219.896	2.916.304	1.331.664	6.457.409
	PGB%	58,86%	69,64%	54,58%	58,83%	
Budget PGB		582.446	849.535	1.591.719	783.418	3.807.118
Budget zorg in natura		<u>407.099</u>	<u>370.360</u>	<u>1.324.585</u>	<u>548.246</u>	<u>2.650.291</u>
		989.546	1.219.896	2.916.305	1.331.665	6.457.409

De met de decentralisatie gepaarde kortingen worden zoveel mogelijk bij de aanbieders neergelegd. Dit geldt niet voor de persoonsgebonden budgetten (pgb's). De pgb's vallen wel onder het overgangsrecht, maar hierop mag geen generieke korting worden toegepast. Dit betekent dat de gemeente met iedere pgb-houder in gesprek moet om te kijken of het anders of met minder kan. Dit vraagt een grote personele inzet van de gemeente. Individuele gegevens van pgb-houders zijn naar verwachting in oktober 2014 beschikbaar.

Het beschikbare budget voor directe zorg is op basis van historische gegevens verdeeld in een budget voor Zorg in natura (ZIN) en een budget voor pgb. Het financiële risico ligt met name bij het budget voor pgb's omdat een korting daar niet direct te realiseren is. In onderstaande tabel is het pgb-budget 2015 afgezet tegen de toegekende pgb-indicaties in 2012.

Gemeente	Budgetten pgb 2015	Bedrag indicaties pgb 2012	Resultaat
Bedum	€ 582.446	€ 619.272	€ -36.826
Winsum	€ 783.418	€ 878.434	€ -95.016
De Marne	€ 849.535	€ 1.304.824	€ -455.289
Eemsumond	€ 1.591.719	€ 2.213.468	€ -621.749
Totaal	€ 3.957.215	€ 6.491.137	€ -1.208.880

Op basis van deze cijfers wordt een tekort op de pgb's verwacht van € 95.000. Wel zijn er in de periode 2013 -2014 al maatregelen getroffen waardoor men minder snel in aanmerking komt voor een indicatie of minder zwaar wordt geïndiceerd. Of dit effect heeft gehad op de werkelijke uitgaven is nog niet bekend omdat we helaas nog niet beschikken over de cijfers 2013.

Jeugdzorg

Het beschikbare budget voor de uitvoering van de Jeugdzorg voor Winsum bedraagt € 3.415.002. Het budget is verdeeld op basis van historische gegevens over het gebruik van jeugdhulp op gemeentelijk niveau. In 2016 wordt een objectief verdeelmodel ingevoerd.

De 23 Groninger gemeenten zijn een regionaal samenwerkingsverband aangegaan voor de inkoop van de zorg-in-natura-voorzieningen die vanaf 2015 onder de Jeugdwet vallen. Dit is vastgelegd in het Regionaal Transitiearrangement Jeugdzorg Groningen (RTA). In het RTA zijn afspraken gemaakt over de verdeling van de budgetten en worden contractafspraken gemaakt met de aanbieders.

	totaal budget			awbz-jeugd	
		begroting vws	awbz-jeugd	zvw	pgb
Bedum	2.354.812	669.748	802.606	882.457	84,5%
De Marne	3.268.833	1.050.546	1.085.683	1.132.604	77,5%
Winsum	3.415.003	696.879	1.428.293	1.289.830	79,8%
Eemsumond	4.840.285	1.680.110	1.815.323	1.344.851	85,5%
Totaal	13.878.933	4.097.283	5.131.905	4.649.742	

	awbz-jeugd	awbz-jeugd	Uitvoeringskosten	Versterking voorliggend veld	RTA-bijdrage
	PGB	ZIN	3%	3%	
Bedum	637.212	165.394	70.644	70.644	1.576.311
De Marne	790.433	295.250	98.065	98.065	2.282.270
Winsum	1.070.730	357.563	102.450	102.450	2.139.371
Eemsumond	1.458.840	356.484	145.209	145.209	3.091.027
Totaal	3.957.215	1.174.691	416.368	416.368	9.088.979

Het totale budget (Winsum: € 3.415.003) is opgebouwd uit 3 financieringsbronnen: vws (€ 696.879), Awbz-jeugd (€ 1.428.293) en zwv (€ 1.289.830). Van dit beschikbare budget (€ 3.415.003) is 3% (€ 102.450) gereserveerd voor uitvoeringskosten en 3% (€ 102.450) voor versterking voorliggend veld. De RTA-bijdrage is bestemd voor zorg in natura (ZIN) en bestaat uit het totale budget Winsum ad € 3.415.003 minus de 3% uitvoeringskosten (€102.450), minus 3% voor versterking voorliggend veld (€102.450) en minus het pgb aandeel budget awbz-jeugd € 1.070.730) = € 2.139.371

In het AWBZ-jeugd budget wordt een aanzienlijk deel via een pgb ingezet. De pgb valt buiten het RTA en maakt dan ook geen deel uit van de RTA bijdrage. Gemeenten maken hun eigen pgb-beleid en moeten zelf de korting op het budget realiseren. Het pgb-percentage, de verdeling tussen pgb en zorg in natura, is gebaseerd op de meest actuele gegevens en betreft het jaar 2012.

Om even een goed beeld te hebben van de verdeling van het Winsumer deel van het budget geldt onderstaand overzicht, waarbij wij ook nog hebben toegevoegd waar wij risico lopen :

Verdeling budget jeugdzorg Winsum:	<u>€ 3.415.003</u>
Uitbesteed aan RTA :	€ 2.139.371 (geen risico)
Uitvoeringskosten :	€ 102.450 (gedeeld risico)
Versterking voorliggend veld :	€ 102.450 (gedeeld risico)
Winsum: uitvoering pgb AWBZ-jeugd :	€ 1.070.732 (risico gemeente)

Een vergelijking tussen de beschikbare pgb-budgetten voor 2015 en de toegekende pgb-indicaties 2012 maken ook gelijk duidelijk waar het risico van het gemeente ligt en de enorme omvang daarvan. Zie tabel hieronder.

Vergelijking PGB budget 2015 en PGB indicaties 2012 BMW

Gemeente	Budgetten 2015	PGB indicaties 2012	Resultaat
Bedum	€ 637.212	€ 1.104.641	€ -467.429
De Marne	€ 790.433	€ 1.025.580	€ -235.147
Winsum	€ 1.070.730	€ 2.017.459	€ -946.729
Eemsmond	€ 1.458.840	€ 2.343.457	€ -884.617
Totaal	€ 3.957.215	€ 6.491.137	€ -2.533.922

Op basis van de toegekende pgb-indicaties van 2012 en het budget voor 2015 zou het betekenen dat Winsum op het gebied van de jeugd-pgb's richting een tekort gaat van ruim € 9 ton. Wel is er sprake van een verschil tussen toegekende pgb-indicaties en verzilverde indicaties. Uit de praktijk blijkt dat niet alles wat is toegekend ook daadwerkelijk wordt uitgegeven. Wat de werkelijke kosten waren in 2012 is niet bekend, maar deze zullen lager zijn dan de toegekende bedragen. Daarnaast hebben na 2012 wijzigingen in het pgb-beleid plaatsgevonden waardoor een afname te verwachten is in de pgb's na 2012. De werkelijke effecten hiervan zijn nog niet duidelijk. De verwachting is dat in de maand oktober 2014 de realisatiecijfers van 2013 bekend zullen zijn. Wij verwachten dus dat de kosten wel zijn teruggelopen, maar dat de situatie van een in 2015 te realiseren budget neutrale invoering zeker niet gerealiseerd zal zijn en we een (behoorlijk) risico lopen op dit onderdeel.

Participatie

Doel van de participatiewet is het bevorderen van de arbeidsdeelname en het beperken van de uitkeringslasten.

Het gebundeld Participatiebudget bestaat uit:

- Budget re-integratie (klassieke doelgroep). Gemeenten ontvangen middelen voor de re-integratie en participatie van bijstandsgerechtigden. Het budget blijft bestaan maar er vindt wel een korting op plaats.
- Budget wsw: Voor de uitvoering van de wsw ontvangt de gemeente nu een geoormerkte rijksbijdrage welke 1:1 wordt doorbetaald aan Ability. Op deze rijksbijdrage wordt op twee manieren bezuinigd. Ten eerste daalt de vergoeding per wsw-plek. Deze wordt in 6 jaar afgebouwd naar het minimumloon. Ten tweede is nieuwe instroom met ingang van 2015 niet meer mogelijk.
- Budget nieuwe doelgroep: De nieuwe doelgroep bestaat uit personen die voorheen de wsw of de wijngong in zouden zijn gestroomd maar vanaf 2015 onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten vallen. Hiervoor zijn middelen toegevoegd vanuit het UWV aan het Participatiebudget. Dit budget stijgt de komende jaren.

In onderstaande tabel is het Participatiebudget voor de komende jaren opgenomen waarbij de middelen voor de klassieke en nieuwe doelgroep onder re-integratie staan en het wsw budget onder werkvoorziening. Het nieuwe participatiebudget wordt een ontschot budget maar heeft verplichtingen ten opzichte van de wsw-uitvoering waardoor de bestedingsruimte voor re-integratie wordt beperkt.

Opgenomen in begroting Winsum

Verdeling def budget met % nautus

	2015	2016	2017	2018
Re-integratie	393.529	400.970	402.826	420.392
Werkvoorziening	2.075.915	1.920.221	1.774.422	1.643.081
	2.469.444	2.321.191	2.177.248	2.063.473

Cruciaal blijft de vraag of we de berekende uitstroom uit de wsw kunnen realiseren en de instroom in de bijstand kunnen beperken. Een hele opgave als ook de komende jaren de arbeidsmarkt onder druk blijft staan.

Bureau Nautus werkt op dit moment een aantal varianten uit voor een nieuwe uitvoeringsstructuur Werk en Inkomen voor de BMWG gemeenten.

Ability

In de concept begroting van Ability 2015 is al een opmerking gemaakt over de onzekerheid van de bedragen per SE (Sociale Eenheid) als gevolg van mogelijke foutieve aannames in een extern rapport. In de septembercirculaire is hier meer duidelijkheid over gegeven. De "blijfkansen per gemeente" voor de wsw-ers zijn bekend gemaakt in een nieuw rapport van SEO. Gevolg is dat het totale budget over meer mensen verdeeld moet worden (meer mensen blijven in de wsw) waardoor het bedrag per S.E. lager wordt. De afbouw van de populatie gaat dus langzamer. Dit betekent voor Ability dat de rijkssubsidie voor de deelnemende gemeenten met € 125.000 naar beneden wordt bijgesteld en daarmee ook het resultaat.

Conceptresultaat Ability 2015	€ 207.000 N
Bijstelling Rijkssubsidie	€ 125.000 N
Nieuw concept resultaat	€ 332.000 N (i.p.v. € 207.000)

Voor Winsum betekent dit een toename van ons aandeel in het tekort van (17.4%) x € 125.000 = € 21.750 in 2015.

Ability is verzocht zo spoedig mogelijk het meerjaren effect hiervan in kaart te brengen. In afwachting van een aangepaste (meerjaren)begroting van Ability hebben wij deze aanpassingen nog niet cijfermatig meegenomen in deze aanbiedingsbrief.

Uitwerking Coalitieprogramma

Ons college is op dit moment bezig met de uitwerking van het coalitieprogramma in een uitvoeringsprogramma. Het betreft een ruim 130-tal projecten/onderdelen die op financiële en organisatie-technische aspecten moeten worden beschouwd. Niet alleen wat het kost, maar ook of we het binnen de bestaande organisatie kunnen behappen.

In hele grote lijnen is het financiële deel uitgewerkt. Natuurlijk zijn niet overal gedetailleerde berekeningen van, maar wel hebben we een globaal beeld van het aan de projecten verbonden beslag op de algemene middelen.

Drie grote projecten springen er, qua omvang (> € 1.000.000), uit:

1. Bouw Brede scholen in Baflo en Winsum
2. Ontwikkeling Winsum-West
3. Ontsluiting Ranum-Onderdendamsterweg

Daarnaast zijn er een viertal andere projecten die ook redelijk wat financiële ruimte (> € 400.000) vragen:

4. Herinrichting Oude Dijk den Andel
5. Verbetering veiligheid spoorwegovergangen
6. Aanleg HOV-as
7. Parkeervoorzieningen station Winsum

En verder nog een aantal kleinere projecten die op geld gezet zijn:

8. Verbetering veiligheid rondom scholen
9. Inrichting blauwe zone centrum Winsum
10. Versterken hoofdstructuur Aduarderzijl
11. Fietsverbinding Ezinge-Winsum
12. Opwaardering N361
13. Parkeervoorzieningen station Sauwerd
14. Vaststellen/uitvoeren actieplan recreatie & toerisme
15. Nieuwe Pieterpadroute Winsum-Garnwerd
16. Fietsroute plus naar Groningen
17. Invulling groene ruimte Winsum-Oost

Tot slot een hele serie "projecten", onder andere op gebied van leefbaarheid, waarvan op dit moment wordt gedacht dat de uitvoering (deels) door de eigen organisatie kan gebeuren of waarvan de kosten redelijk gering en/of nog niet duidelijk zijn.

Om een beeld te geven van de financiële ruimte die nodig is om de 17 projecten te kunnen uitvoeren onderstaand overzicht:

	Jaarlasten (alle bedragen x € 1.000)					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Totale jaarlasten	187	332	232	828	800	1.398
Voordeel inzet reserves	-56	-93	-110	-261	-261	-261
(betreft afschrijving)						
Extra lasten volledige uitvoering	131	239	122	567	539	1.137

In het bedrag van de totale jaarlasten zijn de opgenomen investeringen geactiveerd en wordt er op afgeschreven. Op de regel "Voordeel inzet reserves" is er mee gerekend dat in een aantal gevallen de afschrijvingslast volledig wordt gedekt vanuit de reserves. Hierdoor blijft de rentelast wel op de kosten drukken. Dit is ook terecht, want we zullen externe financieringsmiddelen moeten aantrekken voor de wegvallende interne financieringsmiddelen. Deze externe financiering (geldlening) kost rente.

In totaal is er mee gerekend dat er tot een bedrag van \pm € 8,5 miljoen ten laste van de reserves wordt gebracht.

Voor alle duidelijkheid: dit is slechts een rekenexercitie om globaal in beeld te krijgen wat de financiële consequenties (kunnen) zijn van voorgenomen beleid. Het is duidelijk dat de volledige uitvoering van de lijst op dit moment (te) forse financiële consequenties heeft. Wij stellen ons voor om, in overleg met uw raad, te komen tot een prioritering. Wel zijn er een beperkt aantal projecten zo ver in de voorbereiding dat hierover op redelijk korte termijn een besluit kan/moet worden genomen. Onder het kopje Nieuw beleid komen wij hier nader op terug.

Algehele conclusie

Zoals afgesproken zijn de 3 decentralisaties budgettair neutraal opgenomen in onze begroting 2015. We hebben het hiervoor beschreven. Veel zaken zijn onduidelijk, maar het is wel zeker dat we behoorlijke risico's lopen. Dat geldt vooral op het terrein van de jeugd-pgb's. Zodra er meer duidelijk is zullen we hier bij uw raad op terug komen.

Nieuw beleid

Gelet op de grote risico's die wij lopen op het terrein van de decentralisaties stellen wij ons op dit moment zeer behoudend op voor nieuw beleid. De nadere uitwerking, met prioritering, van het coalitieprogramma zullen wij in de kadernota 2015 aan uw raad voorleggen. Een beperkt aantal nieuwe onderwerpen leggen we al aan u voor.

Bevrijdingsfeesten 2015

In 2015 vieren we 70 jaar bevrijding. Net als in voorgaande jubileumjaren wil het college extra financiële middelen beschikbaar stellen voor activiteiten die in het kader van 4/5 mei georganiseerd worden.

Voorgesteld wordt om € 1,- per inwoner plus € 200,- per dorpskern beschikbaar te stellen. Hiervoor is extra budget nodig: € 15.886,00 (afgerond € 16.000,-).

Budget promotie en evenementen

Wij stellen uw raad voor om voor het jaar 2015 een incidenteel budget beschikbaar te stellen van € 15.000 voor evenementen die bijdragen aan de promotie van de gemeente Winsum.

Budget leefbaarheid

We willen in 2015 concreet aan de slag met ons voornemen te komen tot vormen van dorps- c.q. wijkbudgetten (dorpsautonomie). Dit pakken we 'bottom up' in de vorm van een paar pilots op. Voor de implementatie en (externe) begeleiding hiervan stellen wij uw raad voor om voor het jaar 2015 een incidenteel budget beschikbaar te stellen van € 30.000.

Budget personele inzet team samenleving

Wij stellen uw raad voor om voor het jaar 2015 een incidenteel budget beschikbaar te stellen van € 100.000 voor het oplossen van personele knelpunten op het terrein van de voorbereiding/uitvoering van de decentralisaties. Voor de uitvoeringskosten van de transitie en de transformatie zijn budgetten door het Rijk beschikbaar gesteld. De daadwerkelijke inzet daarvan wordt in BMW-verband bepaald. Mogelijk dat een deel van deze gelden ingezet kunnen worden voor de dekking van de € 100.000. Mocht hiervan sprake zijn dan vloeit dit voordeel terug naar de algemene reserve.

Vooruitlopend op de kadernota 2015 kondigen wij aan dat wij op een drietal terreinen de voorbereiding hebben gestart:

- a. Versterken hoofdstructuur Aduarderzijl
- b. Herinrichting Oude Dijk Den Andel
- c. Verbeteren veiligheid rondom scholen

Voor deze 3 onderwerpen is de voorbereiding inmiddels zover dat er op niet al te lange termijn een besluit moet worden genomen over de realisatie hiervan. Wij zullen in het raadsvoorstel een dekkingsvoorstel doen.

De gevolgen voor onze begrotingspositie zijn als volgt:

Gevolgen nieuw beleid	Bedrag begrotingspositie			
	2015	2016	2017	2018
Omschrijving				
Begrotingspositie na Sept-circ.	124.078	195.863	287.776	299.374
Nieuw beleid				
Budget bevrijdingsfeest per kern	-16.000	0	0	0
Promotiebudget	-15.000			
Budget leefbaarheid	-30.000	0	0	
Personele ondersteuning decentralisaties	-100.000	0	0	0
Dekking uit de algemene reserve	130.000	0	0	0
Saldo begrotingspositie	93.078	195.863	287.776	299.374

Begrotingstoezicht in 2015

De provincie Groningen heeft bij brief van 28 april 2014 ons informatie gestuurd over de door GS te hanteren criteria met betrekking tot het financieel toezicht, de Begrotingscirculaire 2015-2018.

De brief begint met de criteria voor repressief toezicht in 2015. Naar de huidige inzichten voldoen wij aan de voorwaarden voor repressief toezicht.

Daarna gaat de brief achtereen volgens in op de volgende onderwerpen:

Financieel toezicht en gemeentelijke herindeling

De provincie wijst hier op een strenger toezichtregime vanaf de dag dat een gemeente blijkens een herindelingsontwerp, een herindelingsadvies of een voorstel van wet in aanmerking komt om te worden opgeheven. Gedeputeerde Staten van Groningen zullen dan besluiten aanwijzen die, ondanks een eerder besluit tot repressief toezicht, wel goedkeuring behoeven. Dit is gebaseerd op bijzonder financieel toezicht op grond van de Wet algemene regels herindeling (wet Arhi). Het gaat dan om besluiten die kunnen leiden tot nieuwe uitgaven, verhoging van bestaande uitgaven of verlaging van bestaande inkomsten of vermindering van vermogen.

Algemene uitkering

In de begroting 2015 hebben wij ons gebaseerd op de mei-circulaire. Inmiddels is de september-circulaire binnen. De gevolgen van deze circulaire voor onze uitkering uit het gemeentefonds hebben wij in deze aanbiedingsbrief meegenomen. In die zin presenteren wij in deze aanbiedingsbrief nu het meest actuele beeld.

Raming loon- en prijscompensaties

De lijn die de provincie voorschrijft wordt gevolgd.

Bezuinigingsmaatregelen

Wij volgen onze bezuinigingstaakstellingen met onze bezuinigingsmonitor. Met uitzondering van de algemene bezuinigingstaakstelling op het gebied van de inkoop samenwerking en de concrete invulling van de bezuinigingen op het terrein van de sport zijn de overige bezuinigingen op het betreffende onderdeel ingeboekt. In de bestuursrapportages wordt via de bezuinigingsmonitor hier specifiek over gerapporteerd. De algemene bezuinigingsstelpost inkoop samenwerking bedraagt in 2015 nog € 79.000, waarvan wij € 54.000 denken in te vullen door een lagere inkoop van de openbare verlichting. Een raadsvoorstel voor een concrete invulling van de bezuinigingstaakstelling op het terrein van de sport is in voorbereiding. Wij verwachten dat deze stelpost in 2015 voor in elk geval een heel groot deel kan worden ingeboekt.

Bezuinigingstaakstellingen verbonden partijen

Dit is niet aan de orde.

Facultatieve paragraaf Taakstellingen en reserveringen

De provincie geeft in overweging om een paragraaf "Taakstellingen en reserveringen" op te nemen. Een dergelijke paragraaf dient ter verbetering van het inzicht in de financiële positie. Wij zullen bij de voorbereiding voor een nieuwe financiële verordening dit aan uw raad voorleggen.

Onderuitputting kapitaallasten

Het verschil tussen de volledige kapitaallasten en de geraamde kapitaallasten wordt aangemerkt als onderuitputting kapitaallasten. Dit komt bij ons, op ramingsniveau, niet voor. Wel ontstaan verschillen tussen begroting en de werkelijkheid doordat vaak enige vertraging in de uitvoering ontstaat. Eerst wordt er namelijk een krediet aangevraagd en pas daarna begint de (voorbereiding voor de) uitvoering. Op ramingsbasis zijn de volledige kapitaallasten opgenomen; vaak wordt bij de 1^e bestuursrapportage (op basis van de rekeningcijfers van het vorige jaar) deze raming aangepast.

Dekkingsreserves

De provincie vraagt er aandacht voor dat er geen dekking in de begroting plaats vindt ten koste van reserves, waarbij de omvang van die reserve(s) onvoldoende is voor de dekking van de lasten gedurende de gehele afschrijvingstermijn. Deze situatie doet zich niet voor.

Rentetoerekening

De provincie wijst op de notitie "Rente" die is uitgegeven door de Commissie BBV. In onze nieuwe financiële verordening ex art. 212 gemeentewet zullen wij hiertoe voorstellen doen.

Rente grondexploitaties

Op grond van de notitie "Rente" van de Commissie BBV heeft de provincie geschreven dat een maximaal rentepercentage van 4% zal worden geaccepteerd voor het onderdeel grondexploitaties. Dit is voor ons reden geweest in 2014 om de rekenrente in de gehele begroting te verlagen van 5% naar 4%. In 2015 hebben wij dit rentepercentage gehandhaafd. Het hanteren van een rekenrente is slechts een manier om rentelasten via de staat van geactiveerde kapitaaluitgaven te verdelen over de deelprogramma's. Let wel, het gaat om rentelasten en dus niet om rentekosten. Uiteindelijk worden de rentekosten vergeleken met de rentelasten. Met een verdeling van rentelasten kan de begrotingspositie worden beïnvloed. Immers door bijv. een rentelast van 6% mee te nemen in de grondexploitaties worden extra rentelasten verschoven naar de grondexploitaties en wordt de gemeentelijke exploitatie daarmee gunstig beïnvloed (hoger voordelig verschil tussen werkelijke rente en de rekenrente). Het verlagen van de rekenrente heeft in principe geen gevolgen voor de begroting. Het heeft alleen wel gevolgen als de rentecomponent onderdeel uit maakt van lasten die in relatie staan tot opbrengsten dan wel worden geëgaliseerd met een reserve.

Dat is in onze begroting op een aantal terreinen het geval (grondexploitatie, onderwijshuisvesting, en de riool- en afvalstoffenheffing). In onze begroting 2015 wordt gerekend met een rente van 4%. In onze grondexploitaties wordt gerekend met een rentepercentage van 3,5%.

Grondexploitaties

De beide actieve grondexploitaties (Sauwerd en Winsum-Oost) hebben beide een verwacht positief resultaat. De uitkomst van deze resultaten wordt voor een groot deel bepaald door het gebruik van parameters. Er wordt namelijk vaak over een behoorlijk aantal jaren een zogenaamde netto contante waarde berekend. Hiermee wordt de fasering van kosten en verkoopopbrengsten, toegerekende rente, kostenindex en opbrengstenindex bedoeld. Onderstaand de door ons gehanteerde parameters:

Parameters grondexploitaties

Grondexploitatie	Looptijd tot	Inflatie- % Kosten	Inflatie-% Opbrengsten	Rente negatief saldo	Rente positief saldo	Verwacht saldo
Sauwerd - Groenlanden	31-12-2015	2,0%	0,0%	3,5%	3,5%	€ 181.000
Winsum-Oost	31-12-2038	2,0%	1,5%	3,5%	3,5%	€ 248.000

Schuldpositie

De aandacht voor de schuldpositie van de gemeenten neemt de laatste tijd toe. Een hoge schuldpositie brengt risico's mee. De flexibiliteit van de begroting wordt beperkt en een rentestijging kan de budgettaire positie van gemeenten beïnvloeden. De provincie vraagt er hiervoor om deze risico's in beeld te brengen. In de paragraaf Financiering zijn wij hierop ingegaan.

Structureel en reëel begrotingsevenwicht

Structureel en reëel begrotingsevenwicht

Met het begrip "structureel evenwicht" wordt nadrukkelijker bedoeld dat in de begroting structurele lasten gedekt dienen te worden door structurele baten; de incidentele lasten mogen worden gedekt door incidentele baten. Het "reëel evenwicht" houdt in dat onderzoek wordt gedaan naar de realiteit van de ramingen. Daarbij dienen de begrotingen/meerjarenramingen uiteraard volledig te zijn.

Om te bepalen of er sprake is van structureel en reëel begrotingsevenwicht voor het jaar 2015 hebben we de volgende cijferopstelling gemaakt:

Materieel begrotingsevenwicht

	2015- Prim	2015-Wijz	2016	2017	2018
Begrotingssaldo	65.943	93.078	195.863	287.776	299.374
Incidentele lasten:					
- uitwerken economisch beleidsplan	37.500	37.500	0	0	0
- stelpost vacatureruimte	95.000	95.000	0	0	0
- bevrijdingsfeesten		16.000			
- promotiebudget		15.000			
Incidentele baten:					
	0	0	0	0	0
	198.443	256.578	195.863	287.776	299.374
Onttrekkingen aan reserves (structureel) :					
- Museum Wierdenland	-44.924	-44.924	-44.449	-43.955	-43.441
- reserve sportnota	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
- reserve grondexploitatie	-9.907	-9.907	-9.907	-9.907	-9.907
	128.612	186.747	126.507	218.914	231.026
Stortingen in reserves (structureel):					
- dorpshuizen	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
- onderhoud water	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
Bezuinigingstaakstellingen					
- stelpost Bezuinigingen	-79.000	-79.000	-78.999	-78.998	-78.997
- invulling stelpost Openbare verlichting	54.000	54.000	54.000	54.000	54.000
- stelpost Bezuiniging Sport	-23.476	-23.476	-23.476	-23.476	-23.476
	93.136	151.271	91.032	183.440	195.553

Zowel op grond van de ramingen in de primaire begroting als op basis van de gewijzigde ramingen is, in onze ogen, sprake van zowel structureel als reëel begrotingsevenwicht.

Voorstel

Wij stellen uw raad voor:

- 1 de begroting 2015 vast te stellen;
- 2 de begroting 2015 te wijzigen voor de mutaties voortvloeiende uit de september-circulaire;
- 3 een incidenteel budget beschikbaar te stellen voor de organisatie van bevrijdingsfeesten per kern tot een totaalbedrag van € 16.000 en dit bedrag in mindering te brengen op het begrotingssaldo 2015;
- 4 in 2015 een incidenteel budget beschikbaar te stellen van € 15.000 voor evenementen ter promotie van de gemeente Winsum en dit bedrag in mindering te brengen op het begrotingssaldo 2015;
- 5 een incidenteel budget beschikbaar te stellen voor begeleiding / implementatie wijk-/dorpsbudgetten in het jaar 2015 tot een bedrag van € 30.000;
- 6 een incidenteel budget beschikbaar te stellen van € 100.000 voor extra personele inzet op het terrein van de decentralisaties;
- 7 de onder besluitpunt 5 en 6 genoemde bedragen te dekken door een onttrekking aan de algemene reserve;
- 8 kennis te nemen van de risico's voortvloeiende uit de decentralisaties;
- 9 kennis te nemen van de voorlopige lijst van projecten.

Bijlagen:

- Begroting 2015

Achterliggende documenten:

Burgemeester en wethouders van Winsum,

M.A.P. Michels, burgemeester
drs. R.J. Bolt, secretaris

Agendanummer:

Vergadering:

De raad van de gemeente Winsum;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders;

gelet op het bepaalde in het BBV en de gemeentewet::

b e s l u i t :

- 1 de begroting 2015 vast te stellen;
- 2 de begroting 2015 te wijzigen voor de mutaties voortvloeiende uit de september-circulaire;
- 3 een incidenteel budget beschikbaar te stellen voor de organisatie van bevrijdingsfeesten per kern tot een totaalbedrag van € 16.000 en dit bedrag in mindering te brengen op het begrotingssaldo 2015;
- 4 in 2015 een incidenteel budget beschikbaar te stellen van € 15.000 voor evenementen ter promotie van de gemeente Winsum en dit bedrag in mindering te brengen op het begrotingssaldo 2015;
- 5 een incidenteel budget beschikbaar te stellen voor begeleiding / implementatie wijk-/dorpsbudgetten in het jaar 2015 tot een bedrag van € 30.000;
- 6 een incidenteel budget beschikbaar te stellen van € 100.000 voor extra personele inzet op het terrein van de decentralisaties;
- 7 de onder besluitpunt 5 en 6 genoemde bedragen te dekken door een onttrekking aan de algemene reserve;
- 8 kennis te nemen van de risico's voortvloeiende uit de decentralisaties;
- 9 kennis te nemen van de voorlopige lijst van projecten.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Winsum in zijn openbare vergadering van

De raad voornoemd,

voorzitter,

griffier,